

Geliş Tarihi / Received Date
08.01.2023Kabul Tarihi / Accepted Date
07.03.2023**Yetişkin Eğitimi İhtiyaç Analizi ¹**

The Analysis of Adult Education Requirements

Hamid AYDEMİR ²**Melek GÖKAY ³****Öz**

Bu araştırmanın asıl amacı, Türkiye'deki 50 yaş ve üzeri yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir eğitim modelinin geliştirilebilmesine katkı sağlamaktır. Bu bağlamda program geliştirmenin ilk adımı olan ihtiyaç analizi üzerinde durulmuştur. Araştırmanın verilerine ulaşabilmek için; alanında uzman 19 öğretim üyesi ile görüşülerek uzman görüşü alınmış ve bu doğrultuda bir "ihtiyaç analizi formu" geliştirilmiştir. Geliştirilen ihtiyaç analizi formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik bilgileri yer alırken ikinci bölümde ise birden çok seçeneğin bulunduğu 18 soru ve 1 tane boşluk doldurma sorusu yer almaktadır. İhtiyaç analizi formu, 12 ilde 88'i kadın, 153'ü erkek olmak üzere toplam 241 katılımcıya uygulanmıştır. Elde edilen veriler sonucunda katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde frekans analizi kullanılmıştır. Katılımcıların çoklu cevap seçeneği bulunan sorulara verdikleri yanıtların yüzdelik dağılımlarının belirlenmesinde ise Multiple Response Set analizi kullanılmıştır. Uzman görüşlerini veriye çevirmek için, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçları arasında "resim eğitimi, müzik eğitimi, sinema eğitimi, tiyatro eğitimi, edebiyat eğitimi, tarih eğitimi, sağlık eğitimi spor eğitimi ve kültür eğitimi" gibi alanların olduğu ve bu alanların çeşitli konularında eğitim almak istedikleri görülmüştür. Katılımcıların dersin işlenişi ve değerlendirilmesine yönelik düşünceleri alınmış ve hazırlanacak bir yetişkin eğitimi programı kapsamında sahip olmak istedikleri haklar belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşamboyu Öğrenme, Yetişkin Eğitimi, Halk Eğitimi, Sanat Eğitimi, İhtiyaç Analizi.

¹Bu çalışmanın ilk hali 2019 Tarihinde Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Hamid Aydemir'in "Yaşam Boyu Öğrenme Kapsamında 50 Yaş Üzeri Bireylerde Sanat Eğitimi Türkiye Amerika Örneği" Başlıklı Doktora Tezi Olarak Hazırlanmıştır.

²Hamid AYDEMİR, Arş. Gör. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Çanakkale/Türkiye, E-mail: hamidaydemir@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4108-5656

³Melek GÖKAY, Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi(Emekli), Güzel Sanatlar Eğitimi, Konya/Türkiye, E-mail: melegokay@yahoo.com, ORCID ID: 0000-0002-4788-6115

Abstract

The main purpose of this research is to contribute to the development of an education model that can meet the educational requirements of adults aged 50 and over in Turkey. Within this context, the requirements analysis, which is the first step of program development, is emphasized. In order to reach the data of the research; Expert opinions were obtained by interviewing 19 faculty members who are experts in their fields, and a "requirements analysis form" were developed in this direction. The developed requirements analysis form consists of two parts. While the first part includes the demographic information of the participants, the second part includes 18 questions with multiple options and 1 fill-in-the-blank question. The requirements analysis form has been applied to a total of 241 participants in 12 provinces. Of the 241 participants 88 were women and 153 were men. As a result of the data obtained, frequency analysis was used for determining the percentile distributions of the participants' demographic information. Multiple Response Set analysis was used to determine the percentage distribution of the answers given by the participants to the questions with multiple answer options. Content analysis method was used to translate expert opinions into data. As a result of the analyzes made, it has been seen that among the educational requirements of adult individuals, there are fields such as "art education, music education, cinema education, theater education, literature education, history education, health education, sports education, cultural education and that these adults want to receive education in various subjects.

Keywords: Lifelong Learning, Adult Education, Public Education, Art Education, Requirements Analysis.

Giriş

Eğitim, bireyin doğumu ile başlayıp yaşam boyu süren uzun bir zaman dilimini kapsamaktadır. Eğitim, daha spesifik anlamıyla önceden saptanmış amaçlar doğrultusunda kişinin düşüncelerinde, davranış, tutum ve yaşam tarzında belirli gelişim ve iyileştirmeleri sağlamaya yarayan sistematik bir süreçtir. Bu sürecin en temel yapı taşlarından birinin de öğrenme olduğunu söylemek mümkündür. Öğrenme, bireyin duyuları veya sezgileri aracılığı ile aldığı uyarıcıların etkisiyle yeni davranış ve düşünceler geliştirebilmesidir (Barutçugil, 2002).

Öğrenme; formal, informal veya nonformal eğitim sistemi içinde benzer ölçüde ve etkili biçimde oluşur (Etling, 1993). Bireyi tanımak, varsa engel durumunu bilmek, eğitim ihtiyaçları hakkında önceden bilgi sahibi olmak ve bu doğrultuda önlemler almak öğrenme sürecini olumlu yönde etkiler. Eğitimin öznesi yetişkin bir birey ise, öğrenme sürecine yönelik alınması gereken tedbirler daha da önem kazanmaktadır. Celep (1995), yetişkin bireyi; bedensel, zihinsel gereksinimlerini karşılayabilen, bedensel ve ruhsal olgunluğa ulaşmış, maddi bağımsızlığını elde etmiş ve toplum içinde bir görev yüklenmiş kişi şeklinde ifade etmiştir.

Türkiye’de örgün eğitim, anaokulu eğitimi ile başlayıp doktora eğitimi ile bitmekte ve eğitim müfredatı ilgili devlet kurumları tarafından belirlenmektedir. Doktora eğitimi sonrası yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilen ve ülkenin geneline yayılmış “örgün bir yetişkin eğitimi programı” maalesef bulunmamaktadır. Her ne kadar Halk Eğitim Merkezleri, belediye kursları ve çeşitli özel kuruluşlar tarafından yaygın eğitim kapsamında yetişkin bireyleri de içeren bazı eğitim programları verilse de bu eğitim programları; yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaçlarına yönelik hazırlanmamakta, her yaş grubundan bireyleri içermemekte ve ülke geneline yayılmamaktadır. Yıldız (2002) ülkemizde

yetişkinlere yönelik eğitim veren kurum ve kuruluşların konu seçimi açısından da çeşitli sorunlarının bulunduğunu ve benzer konuların sürekli tekrar edilerek programların yürütüldüğünü ifade etmiştir.

Aynı durumun yetişkin eğitimi alanında yapılan araştırmalar için de söz konusu olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye’de yetişkin eğitimi ile ilgili araştırmalar oldukça az sayıdadır ve bu araştırmalar daha çok Halk Eğitim Merkezleri ve çeşitli kurumların yetişkinlere dönük yapmış olduğu çeşitli etkinlikleri değerlendirmeye yöneliktir (Yıldız, 2004).

Araştırmanın Amacı

Türkiye’de yaşayan yetişkin bireylerin (50 yaş ve üzeri) eğitim ihtiyaç ve gereksinimlerinin ne olduğu, Türkiye’ye özgü bir yetişkin eğitimi modelinin nasıl geliştirilebileceğine yönelik verilerin toplanması araştırmanın amacını oluşturmaktadır. Yetişkin bireylerin eğitim ihtiyaç/gereksinimlerinin belirlenmesi ile yetişkin eğitimi alanında yapılacak yeni araştırmalara veri sağlaması da araştırmanın hedefleri arasındadır.

Yöntem

Araştırma hem nitel hem nicel verilerin birlikte kullanıldığı, karma araştırma yöntemine göre yapılmıştır. Nicel araştırma yöntemi, araştırma kapsamında; evren, örneklem, hipotez ve aksiyomların bulunduğu, araştırma datalarının anket, görüşme, testler ve gözlemler aracılığıyla ulaşıldığı, istatistiksel ölçme, değerlendirme teknikleri aracılığıyla elde edilen verilerin analiz edildiği yöntemdir (Arslanoğlu, 2016). Nitel araştırma yönteminde, veriler görüşme, gözlem, doküman analizi yoluyla ulaşıldığı, olayların ve algıların doğal ortamlarında bütüncül ve gerçekçi bir şekilde ele alındığı ve nitel bir sürecin yürütüldüğü araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Karma yöntem, nicel ve nitel araştırma tekniklerinin birlikte kullanılması sonucu yapılır. Bu yöntem de hem nitel hem nicel araştırma tekniklerinin avantajlı yönlerini kuvvetlendirmektedir. Daha da önemlisi, karma yöntemi kullanan araştırmacılar, tespit ettikleri araştırma soruları ile ilişkili yöntem ve yaklaşımları belirleme şansları daha fazladır (Baki ve Gökçe, 2012). Bu yöntem sayesinde derinlemesine analizlerin yapılması gerektiği, birden fazla disiplinin bir arada kullanıldığı araştırmaların daha kolay yapılabilmesini sağlamıştır. (Fırat, Yurdakul ve Ersoy, 2014).

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Veri toplama aracı geliştirmek amacıyla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde farklı alanlarda görev yapan 19 öğretim üyesinin uzman görüşüne başvurulmuştur. Her bir uzman bir harf ile kodlanmıştır. Birinci uzman: **A**, ikinci uzman: **B**, üçüncü uzman: **C**, dördüncü uzman: **D**, beşinci uzman: **E**, altıncı uzman: **F**, yedinci uzman: **G**, sekizinci uzman: **H**, dokuzuncu uzman: **J**, onuncu uzman: **K**, onbirinci uzman: **L**, onikinci uzman: **M**, onüçüncü uzman: **N**, ondördüncü uzman: **P**, onbeşinci uzman: **R**, onaltıncı uzman: **S**, onyedinci uzman: **T**, onsekizinci uzman: **Y**, ondokuzuncu uzman: **Z** harfi ile kodlanmıştır. Uzmanların görüşlerine başvurmak amacı ile aşağıdaki sorular sorulmuştur:

Yetişkin Bireyler İçin Hazırlanacak Bir Eğitim Programı Nasıl Olması Gerekir?

Uzmanlar, (A): Hedef kitlenin sanatla ilgilenen 50 yaş üzeri bireyler olması gerekir. Programda bireylerin bilgisi yerine becerisine odaklanılmalıdır. Programın eksik yönleri süreç içerisinde belirlenmesi gerekmektedir. **(C):** Programın temel hedefi bireylerin hayatlarını çeşitlendirmek olmalıdır, programın Türkiye'ye uygun/özgün olması gerekir. Farklı üç jenerasyon arasındaki iletişim farkı (kişinin kendisi/eşi-çocukları-torunları) göz önünde bulundurulmalıdır. Ülkemizin toplum yapısına çok uygun olmayacağından koordinatörlük statüsü kişilerde bir ilgisizlik/başıboşluk duygusu hissettirebileceği için bu statü öğretmen/hoca statüsünde olmalı ve süreç içerisinde “koordinatör” şeklinde değiştirilebilir. **(D):** Bireylerin yaşı ilerledikçe, refleksleri, hafızaları ve el becerileri gerileyeceğinden bu durumun dikkate alınmasının önemli olduğu, bu sayede bireyin diğer kişilere nazaran daha yetersiz kaldığını düşünmesi, diğer bireylerden geri kalma endişesi üstesinden gelinmiş olur. **(F):** Yetişkin bireylerin eğitime yönelik temel sorunlarını tespit etmek gerekir. Yetişkin bireyler, bir şeyler üretmeyi mi tercih eder? Yoksa sanatı anlamayı mı tercih eder? Yetişkinlerin bu ihtiyaçlarını tespit etmek gerekir. Program kapsamında teknoloji ve bilim içerikli bir ders müfredata eklenebilir. Böylece; yetişkin bireyler veri tabanlarına ve bilgiye nasıl ulaşabileceklerinin yol ve yöntemlerini öğrenmiş olurlar. Yetişkin (+50) yetişkin kişilerin bireysel özellikleri konusunda bilgi ve tecrübe sahibi olmak gerekir. Bireylerin iletişim kurmadaki artı ve eksi yönlerinin ne olduğu bilinmelidir. Teknolojiyi kullanma becerileri, psikomotor, duyuşsal ve bilişsel davranışlarına yönelik bilgi ve tecrübe sahibi olmak gerekir. **(G):** Programı yürütecek eğitimciler sanat eğitimi kapsamında müzelerden faydalanabilmeleri için hizmet içi eğitim almaları gerekir. **(J):** Müzik eğitiminde bireysel çalgı derslerinde sınıf mevcudu maksimum 5 kişi olmalıdır. Koro derslerinde ise kişi sayısının daha fazla olması gerekmektedir. Programa katılacak bireylere bir katılım belgesi veya sertifika verilebilir. Programdaki +50 yaş şartı esnetilebilir. **(K):** Program müfredatına eklenmesi düşünülen dersin akademik, eğitimsel ve maddi olanakları belirtilmesi gerekir. Bu sayede dersi seçecek kişi önceden bilgi sahibi olup buna göre seçim yapabilir. **(L):** Program, aktivite ağırlıklı olmalı, tüm kişilerin dahil olabileceği etkinlik/aktivitelere çokça yer verilmeli, kişilerin yaşayarak/deneyimleyerek öğrenmelerine imkân sunulmalıdır. **(T):** Bireylerin yaşam kalitesinin nasıl yükseltilebileceği ve sürdürülebilir bir yaşlılık hedeflenmelidir. Programı yürütecek eğitimcilerin, takip edecekleri bir eğitim programı olmalı ve yaşlı psikolojisi üzerine mutlaka eğitim almalıdır. Sanat ve sanat eğitiminin; yetişkin kişilerin unutkanlık gibi sorunları üzerinde ne tür etkileri olduğu veya sanat vasıtasıyla bu problemlerin ne şekilde telafi edilebileceği mercek altına alınmalıdır. **(Y):** 50 yaş ve üzeri bireylerin toplum nezdinde işe yaramadıkları düşüncesi hâkimdir. Bireylerin toplum için hala faydalı olduklarını kanıtlamaları sağlanabilir. Bu sayede bireylerin kendilerini gerçekleştirmelerine imkân sunarak mutlu olmaları sağlanabilir. Program başlangıcında eğitim düzeyi yüksek kişiler tercih edilerek başlanabilir, daha sonra diğer eğitim düzeyindeki bireyler programa dâhil edilerek programın daha sağlıklı ilerlemesi sağlanabilir. **(G, Y):** Program bünyesine yerel dinamikleri dahil etmek çok önemlidir. Yerel düzeyde yapılan etkinlikleri takip edip bireylerin bu etkinliklere katılmasını sağlamak gerekir. **(A, B, C, Y):** Programa katılacak hedef kitleyi tanımak gerekir. Eğitim düzeyi, öğrenme durumu, ne ile meşgul

olduğu, alışkanlıkları, ne tür ihtiyaçları olduğu ve hayat tarzının ne olduğunu bilmek gerekir. Kişinin tüm bireysel özellikleri göz önünde bulundurularak, ihtiyaçlarına/gereksinimlerine cevap verebilecek bir eğitim programı hazırlanmalıdır. **(N, S, T):** Eğitim programına dahil olacak bireylerin; kültürel yapıları, toplumsal değerleri, psikolojik ve sosyoekonomik durumları, bireysel engelleri, dikkate alınarak bir eğitim programı hazırlanmalıdır. **(C, B, Z, D):** Kişin sahip olduğu yetenek ve eğilimlerinin dikkate alınmadığı, tüm bireylerin beceri ve kapasite açısından katılabileceği, birey temelli bir eğitim programı hazırlanmalıdır.

Yetişkin Bireyler Hangi Alan ve Konulara İlgili Gösterebilir?

Uzmanlar, (D): Seramik eğitimi, heykel eğitimi, karakalem eğitimi, yağlıboya eğitimi. **(E):** Resim eğitimi, fotoğrafçılık eğitimi, modern sanat eğitimi, feminist sanat eğitimi, heykel eğitimi. **(F):** Estetik eğitimi, müze eğitimi, sanat eleştirisi eğitimi, sanatın ne olduğu, sanatçının kim olduğu ve nelerin sanat eseri olduğu, sanat kavramları eğitimi, sanat eğitiminin gerekliliği, sanat tarihi eğitimi. **(G):** Yerel konular seçilmelidir. **(H):** Cumhuriyet devri seramik sanatı, Osmanlı dönemi tarihi konulu minyatürler, Cumhuriyet dönemi mimarisi ve süslemeleri eğitimi, Türk çini sanatı eğitimi. **(J):** Bireysel ses ve nefes eğitimi, Türk sanat müziği, Türk halk müziği, koro eğitimi, çalgı eğitimi: bağlama, gitar, piyano, keman, nota solfej eğitimi. **(K):** Müzik makamlarının terapi özellikleri ve insan yaşamı üzerindeki etkileri, Türk ve batılı bestecilerin eserleri ve hayatları, yöresel müzik kültürü, Cumhuriyet dönemi Atatürk ve müzik, yöresel düşün kültürleri ve müzik ilişkisi. **(L):** Çağlar boyu Anadolu medeniyetlerinde yemek kültürü, dini kitaplardaki tasvirler, kültürel mirasımızı korumayı öğrenme, çağlara/dönemlere göre antik kıyafetler ve kimlik ilişkisi, gökdelenlerin tarihsel gelişimi ve mimari kimliğin oluşması, dönemlere göre sanat ve yaşadığı dönemi etkileyen sanatçılar, deprem bilinci, defnecilik. **(M):** Fotoğraf kadraj estetiği, Video çekimi ve tasarımı, Sinemanın tarihsel gelişimi. **(N):** Drama eğitimi, tiyatrodaki dekor, kostüm ve aksesuar üretimi, tiyatronun tarihsel gelişimi. **(P):** Düşün ve bayram adetleri, Cumhuriyet dönemi edebiyatı önemli; şiir, hikâye, roman ve bu eserlerin yazarları, Halk edebiyatında efsane, masal, fıkra, türkü, mâni gibi yazınsal türlerin eğitimi, Osmanlı Türkçesi eğitimi, yöresel müzik enstrümanları, yöresel yemekler. **(R):** Osmanlıda modern teknolojinin kullanılması, Osmanlı'da dış borçlar ve iflası, Osmanlı'da basın ve basının gelişimi, Osmanlı'da modern tıbbın geçişi, Osmanlı'da saray mimarisi, Osmanlı dönemi padişahların hayatı, Bilinmeyen kahramanları ile İstanbul'un fethi, Çanakkale savaşları, Osmanlı'da gerçek anlamıyla harem sisteminin ne olduğu, Osmanlı'da sosyal açıdan köle ve kölecilik sisteminin ne olduğu, Osmanlı tarihi ve Osmanlı'da sosyal yaşam, Osmanlı'da ateşli silahların kullanımı, Osmanlı'da hukukun kaynakları, savaş sonrası göçler. **(S):** Alzheimer hakkında eğitim, istismar ile mücadele eğitimi, zaman yönetimi eğitimi, evde bakım sağlık hizmetleri eğitimi, duygusal şiddet ve aile içi şiddet ile mücadele eğitimi, madde kullanımı ve sigara ile mücadele eğitimi, protez kullanımı eğitimi, obezite ile mücadele eğitimi, hipertansiyon hakkında eğitim, sindirim sistemi hastalıkları eğitimi, menopoz/andropoz hakkında eğitim, kanser ile mücadele eğitimi, kalp/damar hastalıklarından korunma eğitimi, kemik erimesi hakkında eğitim, diyabet hakkında eğitim, görme bozuklukları hakkında eğitim , hayat kalitesini artırma eğitimi, yalnız kalma korkusu ile mücadele etme eğitimi, iş-sağlığı güvenliği eğitimi, hastalıkların erken tanısı eğitimi,

torun-bebek bakımı eğitimi. **(Y)**: Günlük yürüyüşler, egzersiz eğitimi, uyku düzenini sağlama ve stresi azaltma eğitimi, kilo kontrolünü sağlama eğitimi, Pilates/egzersiz eğitimi, yaşam kalitesini artırma eğitimi, doğru beslenme eğitimi, sıvı dengesini sağlama eğitimi.

Dersin Verimliliğini Arttırmak İçin Nelere Dikkat Edilmeli ve Dersi Nasıl İşlemek Gerekir?

Uzmanlar, (G): Ele alınan ders kapsamında farklı anabilim dallarındaki eğitmenler birlikte dersi kendi perspektiflerinden ele alabilir. Dersler tema odaklı ele alınabilir. **(R)**: Ders öncesi eğitmenler tarafından öğrenciler için hazırlanmış, akademik yönü ağır basmayan metinler, dokümanlar öğrencilere verilebilir. Böylece öğrencilerin ders hakkında ders öncesi bilgi sahibi olmaları sağlanabilir. **(S)**: Dersler soru-cevap, tartışma yöntemleri kullanılarak işlenebilir. **(H, F, K, E, G)**: Dersi birkaç disiplinden yararlanarak işlemek daha verimli olabilir. **(S, M, H, R, D)**: Ders esnasında, görsel materyallere (resim, video, harita, film) çokça yer verilmelidir. **(R, G, D, H)**: İmkânlar el verdikçe sanat galerileri, müze ve tarihi mekânlara gidilerek dersi bu mekânlarda işlemek dersin öğrenciler için daha verimli olması sağlanabilir.

Yetişkin Eğitimi Programı Kapsamında Dikkat Edilmesi Gereken Durumlar Nelerdir?

Uzmanlar, (G): Yetişkin bireyler için hazırlanması düşünülen eğitim programında geçen “yaşam boyu/hayat boyu öğrenme” ifadesi çıkartılabilir, kişide mesuliyet hissi uyandıracığı için bu ifadeden kaçınacaktır. **(J)**: Eğitmenler, lisans öğrencileri gibi akademik baskı uygulamamalı, başka perspektiflere de açık olması gerekir. Bireysel yürütülmesi gereken derslerde çalışma saatlerinin esnek olması gerekir. **(N)**: Bireylerin yaşamışlıkları olduğu için eğitmenlerin konuyu ele alış şeklini ve kullanacakları dili özenle seçmeleri gerekir. **(E, H, L, P, M)**: Bireylerin “cinsellik, politika, din” gibi konularda gereksiz tartışmalara girmelerinin önüne geçmek için bu konulardan kaçınmak gerekir. **(K, J, G)**: Öğrencilerin, güzel vakit geçirebilecekleri, akademik açıdan kaygılanmayacakları, toplumu temel alan bir eğitim programı hazırlanmalıdır.

Uzman görüşlerinden elde edilen bilgiler sonucunda, bir veri toplama sistemi geliştirilmiştir. Veri toplama sistemi iki bölümden oluşmaktadır. 1.bölümde demografik bilgiler yer almaktadır. 2.bölümde ise katılımcıların, her bir soru için birden çok seçeneği aynı anda tercih edebilecekleri 18 çoktan seçmeli soru ve katılımcılara sunulan konu başlıkları dışında kalan isteklerini yazabilmeleri için bir boşluk doldurma sorusu olmak üzere toplam 19 soru yer almaktadır. Araştırma soruları şu şekildedir:

1. Sanatla ilgili hangi alanlara ilgi duyarsınız?
2. Resim sanatıyla ilgili hangi konulara ilgi duyarsınız?
3. Geleneksel Türk el sanatlarının hangi alanlarına ilgi duyarsınız?
4. Baskı resim sanatlarının hangi alanlarına ilgi duyarsınız?
5. Sanatın hangi alanlarına ilgi duyarsınız?
6. Hangi müzik enstrümanı eğitimi almak istersiniz?

7. Müzik eğitimiyle ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?
8. Hangi kültürel konulara ilgi duyarsınız?
9. Tiyatro ve sinema eğitimiyle ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?
10. Edebiyat eğitimiyle ilgili hangi konulara ilgi duyarsınız?
11. Tarih eğitimiyle ilgili hangi konulara ilgi duyarsınız?
12. Hangi hastalıklar hakkında bilgi sahibi olmak istersiniz (erken tanı-korunma yolları)?
13. Sağlık eğitimiyle ilgili hangi konuda bilgi sahibi olmak istersiniz?
14. Sağlıklı yaşamla ilgili hangi konularda bilgi sahibi olmak istersiniz?
15. Hangi spor aktivitelerine ilgi duyarsınız?
16. Alacağınız dersin nasıl işlenmesini istersiniz?
17. Alacağınız dersin nasıl değerlendirilmesini istersiniz?
18. Yetişkin bireylere özgü hazırlanacak bir eğitim programında ne tür haklara sahip olmak istersiniz?
19. Yukarıda yer alan konular dışında ilgi duyduğunuz alanlar varsa lütfen yazınız?

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evreni, Türkiye’de yaşayan +50 yetişkin bireyleri kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini basit rastlantısal (tesadüfi) örneklem ile oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini; İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya, Adana, Kocaeli, Konya, Sakarya, Kayseri, Diyarbakır, Çanakkale ve Elâzığ illeri şehir merkezinde yaşayan ve rastgele seçilerek araştırmaya katılmaları sağlanan 153’ü erkek, 88’i kadın olmak üzere toplam 241 katılımcı oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini basit rastlantısal (tesadüfi) örneklem olarak seçilmiştir. Bu örneklem türünde, ana kütleye giren birimlerin bütününe fırsat eşitliği verilip, birimler arasında bir ayırım gözetilmeden seçilir (Aslantürk, 1995). Örneklem içine dahil olan obje/nesne veya kişilerin yerine farklı bir obje/nesne veya kişi eklenmeden örneklemin belirlenmesidir (Aziz, 1990). Araştırmanın evrenini temsil edebilmesi açısından “örnekleme” yöntemine başvurulmuştur. Örnekleme; mevcut bütünden yine bütünü yansıtabilecek bir parça veya kesitin seçilmesidir. Diğer bir deyiş ile herhangi bir bütünden belirli bir sistem ile alınan ve bütünü yansıtabilecek daha küçük sayıdaki birey, obje veya kesitin seçilmesidir (SBGNSEE, 2004).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, araştırmaya katılan uzmanlar ve katılımcılarla, yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Uzman görüşleri için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi yöntemi kullanımının temel amacı, yapılan araştırma sonucunda ulaşılan veri ve bulguları açıklamaya katkı sağlayabilecek kavram ve ilişkilere ulaşmaktır (Karataş, 2015). Her bir uzman bir harf ile kodlanmış ve görüşleri kod karşılıkları ile kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan verilerin/dataların analizinde, katılımcıların demografik bilgilerinin yüzdelerle dağılımları için frekans analizi, çoktan seçmeli sorulara verilen cevapların yüzdelerle dağılım tespitinde Multiple Response Set analizi’ne başvurulmuştur. Yüzdelerle oranlar belirlenirken toplam kişi sayısı yerine, toplam cevap sayısı temel

alınarak değerlendirme yapılmıştır. Bunun temel nedeni, her bir soruya verilen cevap sayısının katılımcıdan katılımcıya değişiklik göstermesidir.

Araştırmanın Etiği

Bu çalışmada, araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Araştırma verilerini toplamak için bir veri toplama aracı geliştirmeye ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nde görev yapan, alanında uzman 19 öğretim üyesi görüşüne başvurulmuştur. Öğretim üyeleri (19 uzman) araştırmaya gönüllü olarak katılmıştır. Görüşüne başvuru alan uzmanların yaş, cinsiyet, anabilim dalı ve unvanları araştırma etiği açısından gizli tutulmuştur. Uzman görüşlerine başvurmak amacı ile kullanılacak dokümanlar Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde görev yapan (Program Geliştirme alan uzmanı bir Doç. Dr. ve Sanat Eğitimi alanı uzmanı bir Prof. Dr.), Selçuk Üniversitesi'nde görev yapan (Sanat Eğitimi alanı uzmanı bir Prof. Dr.) tarafından incelenip gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra veri toplama aracı olarak kullanılması kararlaştırılmıştır. Araştırma kapsamında katılımcılar bilgilendirilmiş, onam formunu imzalamış ve gönüllü olarak araştırmaya katılmaları sağlanmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Katılımcı Demografik Bilgilerine Yönelik Bulgular

Değişkenler	Alt Değişkenler	f	%
Cinsiyeti	Erkek	153	63,50
	Kadın	88	36,50
Yaşadığı İl	Çanakkale	55	22,80
	İstanbul	45	18,70
	İzmir	22	9,10
	Kayseri	19	7,90
	Konya	19	7,90
	Antalya	17	7,10
	Adana	13	5,40
	Elâzığ	12	5,00
	Kocaeli	10	4,10
	Sakarya	10	4,10
Yaş Grubu	Diyarbakır	10	4,10
	Ankara	9	3,70
	50-60	187	77,60
	61-70	44	18,30
Mesleği	71-80	10	4,10
	Akademisyen	12	5,00
	Öğretmen	55	22,80
	Memur	36	14,90
	Emekli	37	15,40

	Ev Hanımı	21	8,70
	Esnaf	22	9,10
	Diğerleri	58	24,10
Eğitim Seviyesi	İlkokul	45	18,70
	Ortaokul	25	10,40
	Lise	57	23,70
	Ön Lisans	20	8,30
	Lisans	75	31,10
	Lisansüstü	19	7,90

Tablo 1’de, araştırmaya katılanların %63,50’si erkek, %36,50’si kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların %22,80’i Çanakkale, %18,70’i İstanbul, %9,10’u İzmir, %7,90’ı Kayseri, %7,90’ı Konya, %7,10’u Antalya, %5,40’ı Adana, %5’i Elazığ, %4,10’u Diyarbakır, %4,10’u Kocaeli, %4,10’u Sakarya, %3,70’i Ankara ilinde oturmaktadır. Araştırmaya katılanların %77,60’ı 50-60 yaş aralığında, %18,30’u 61-70 yaş aralığında %4,10’u 71-80 yaş aralığındadır. Araştırmaya katılanların %24,10’u diğer meslek gruplarında, %22,80’i öğretmen, %15,40’ı emekli, %14,90’ı memur, %9,10’u esnaf, %8,70’i ev hanımı ve %5’i akademisyendir. Katılımcıların %23,70’i lise eğitim düzeyine, %18,70’i ilkokul eğitim düzeyine, %10,40’ı ortaokul eğitim düzeyine, %8,30’u ön lisans eğitim düzeyine, %31,10’u lisans eğitim düzeyine ve %7,90’ı lisansüstü eğitim düzeyine sahiptir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu; kadın, 50-60 yaş gurubunda, lisans ve lise eğitim düzeyine sahip, öğretmen, memur ve emekli, Çanakkale, İstanbul ve İzmir illerinde yaşamaktadır.

Tablo 2. Birinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Fotoğrafçılık eğitimi	141	32,20
Karakalem eğitimi	98	22,40
Yağlı boya eğitimi	83	18,90
Grafik tasarımı eğitimi	38	8,70
Suluboya eğitimi	30	6,80
Heykel eğitimi	48	11,00
Toplam	438	100,00

Tablo 2’de, araştırmaya katılanların %32,20’si fotoğraf eğitimi, %22,40’ı karakalem eğitimi, %18,90’ı yağlı boya eğitimi, %8,70’i grafik tasarımı eğitimi, %6,80’i suluboya eğitimi, %11’i heykel eğitimi almak istemektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu “fotoğrafçılık, karakalem ve yağlı boya” eğitimi almak istediği görülmektedir.

Tablo 3. İkinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Sanatın tedavi özelliği	94	15,50
Dünyaca meşhur ressamların hayatları ve eserleri	116	19,10
Rönesans dönemi resim sanatı	45	7,40

Cumhuriyet Dönemi Türk Resim Sanatı	104	17,20
Soyut sanat	30	5,00
Sanatçı, sanat ve sanat eseri kavramı	74	12,20
Sanatın önemi, anlamı ve gerekliliği	91	15,00
Popüler sanat	23	3,80
Feminist sanat	10	1,70
Performans sanatları	19	3,10
Toplam	606	100,00

Tablo 3'te, katılımcıların %15,50'si sanatın tedavi özelliği, %19,10'u dünyaca ünlü ressamın eserleri ve hayatları, %7,40'ı Rönesans dönemi resim sanatı, %17,20'si Cumhuriyet Dönemi Türk Resim Sanatı, %5'i Soyut sanat, %12,20'si sanatçı, sanat ve sanat eseri kavramı, %15'i sanatın anlamı, önemi ve gerekliliği, %3,80'i Popüler sanat, %1,70'i Feminist sanat, %3,10'u Performans sanatı hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu "dünyaca ünlü ressamın eserleri ve hayatları, Cumhuriyet Dönemi Türk Resim Sanatı, sanatın terapi özelliği, sanatın önemi, anlamı ve gerekliliği" konularına ilgi duydukları ve bu konular hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 4. Üçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Tezhip sanatı eğitimi	36	8,50
Ebru sanatı eğitimi	148	34,80
Hat sanatı eğitimi	95	22,40
Çini sanatı eğitimi	84	19,80
Minyatür sanatı eğitimi	62	14,60
Toplam	425	100,00

Tablo 4'te, araştırmaya katılanların %8,50'si tezhip sanatı eğitimi, %34,80'i ebru eğitimi, %22,40'ı hat sanatı eğitimi, %19,80'i çini sanatı eğitimi, %14,60'ı minyatür sanatı eğitimi almak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların "Tezhip sanatı" dışında kalan tüm sanat dallarına ilgi duydukları ve bu alanlarda eğitim alarak sanatsal çalışmalar yapmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 5. Dördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Ahşap baskı sanat eğitimi	154	46,20
Linolyum baskı sanat eğitimi	13	3,90
Dijital baskı sanat eğitimi	64	19,20
İpek baskı sanat eğitimi	63	18,90
Gravür baskı sanat eğitimi	39	11,70
Toplam	333	100,00

Tablo 5’te, araştırmaya katılanların %46,20’si ahşap baskı resim sanatı, %3,90’ı linolyum baskı resim sanatı, %19,20’si dijital baskı resim sanatı, %18,90’ı ipek baskı resim sanatı, %11,70’i gravür baskı resim sanatı hakkında eğitim almak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların “Gravür ve Linolyum baskı” resim sanatı dışında kalan tüm baskı resim sanatı alanlarına ilgi duydukları, bu alanda eğitim alarak sanatsal çalışmalar yapmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 6. Beşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Müze ziyaretleri yapmak	157	23,60
Antik şehirleri gezmek	177	26,70
Sergilere katılmak	97	14,60
Müzik festivalleri ve konserlere katılmak	109	16,40
Koroya katılmak	49	7,40
Ses eğitimi almak	75	11,30
Toplam	664	100,00

Tablo 6’da, katılımcıların %23,60’ı müze ziyaretleri, %26,70’i antik şehir gezileri, %14,60’ı sanatsal sergi katılımı, %16,40’ı konser ve müzik festivali katılımı, %7,40’ı koroya katılmak, %11,30’u ses eğitimi almak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların, ses eğitimi ve koroda yer almak, seçenekleri dışında kalan tüm sanat alanlarına daha çok ilgi duydukları görülmektedir.

Tablo 7. Altıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Gitar eğitimi	53	16,70
Bağlama eğitimi	137	43,10
Piyano eğitimi	65	20,40
Keman eğitimi	63	19,80
Toplam	318	100,00

Tablo 7’de, katılımcıların %16,70’i gitar eğitimi, %43,10’u bağlama eğitimi, %20,40’ı piyano eğitimi, %19,80’i keman eğitimi almak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların kendilerine sunulan tüm müzik enstrümanlarına ilgi duydukları ve bu enstrümanların eğitimini almak istedikleri görülmektedir.

Tablo 8. Yedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Nota solfej eğitimi	97	16,60
Yöresel müzik enstrümanları	133	22,70
Cumhuriyet dönemi Türk müziği ve Atatürk’ün müzik anlayışı	94	16,00
Müzik makamlarının tedavi özelliği	97	16,60
Batılı ve Türk ünlü besteciler	71	12,10
Yöresel düğün kültürü ve müzik ilişkisi	94	16,00

Toplam	586	100,00
--------	-----	--------

Tablo 8’de, araştırmaya katılanların %16,60’ı nota solfej, %22,70’i yöresel müzik aletleri, , %16’sı Cumhuriyet dönemi Türk müziği ve Atatürk’ün müzik anlayışı, %16,60’ı müzik makamlarının tedavi özelliği, %12,10’u ise batılı ve Türk ünlü besteciler, %16’sı yöresel düşün kültürü ve müzik ilişkisi hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların “batılı ve Türk ünlü besteciler hakkında” seçeneği dışında kalan tüm konulara ilgi duyduğu ve bu konularda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 9. Sekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Anadolu medeniyetleri yemek kültürü	129	26,30
Kültürel mirasın nasıl korunacağı	143	29,20
Mimari tarihin gelişimi ve mimari kimlik	99	20,20
Dönemlere göre giysiler ve kimlik ilişkisi	119	24,30
Toplam	490	100,00

Tablo 9’da, araştırmaya katılanların %26,30’u Anadolu medeniyetleri yemek kültürü, %29,20’si kültürel mirasın nasıl korunacağı, %20,20’si mimari tarihin gelişimi ve mimari kimlik, %24,30’u dönemlere göre giysiler ve kimlik ilişkisi hakkında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların tüm konu başlıklarına ilgi duydukları ve bu konularda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 10. Dokuzuncu Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Drama eğitimi	92	15,80
Sinema ve dizi eleştirisi eğitimi	80	13,70
Tiyatronun tarihsel gelişimi eğitimi	84	14,40
Sinemanın tarihsel gelişimi eğitimi	67	11,50
Tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı eğitimi	79	13,50
Video çekimi ve tasarımı eğitimi	84	14,40
Oyunculuk ve senaryo yazımı eğitimi	98	16,80
Toplam	584	100,00

Tablo 10’da, araştırmaya katılanların %15,80’i drama eğitimi, %13,70’i sinema ve dizi eleştirisi eğitimi, %14,40’ı tiyatronun tarihsel gelişimi eğitimi, %11,50’si sinemanın tarihsel gelişimi eğitimi %13,50’si tiyatro dekoru, kostümü, takı tasarımı eğitimi, %14,40’ı video çekimi ve tasarımı eğitimi, %16,80’i oyunculuk ve senaryo yazımı eğitimi ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu “Senaryo yazımı ve oyunculuk eğitimi, drama eğitimi, video çekimi ve tasarımı, tiyatro tarihsel gelişimi” konularına ilgi duyduğu ve bu konularda eğitim almak istedikleri görülmektedir.

Tablo 11. Onuncu Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Osmanlı Türkçesi eğitimi	78	17,80
Halk edebiyatının fıkra, mâni, masal, türkü, efsane gibi edebi türleri	139	31,80
Hikâye, şiir, roman gibi eserlerin yazımı ve eleştirel analizi	100	22,90
Cumhuriyet dönemi meşhur şiir, roman, hikâyeleri ve bunların yazarları	120	27,50
Toplam	437	100,00

Tablo 11’de, araştırmaya katılanların %17,80’i Osmanlı Türkçesi eğitimi, %31,80’i halk edebiyatının fıkra, mâni, masal, türkü, efsane gibi türleri, %22,90’u roman, hikâye, şiir gibi edebi eserlerin yazımı ve eleştirisel analizi, %27,50’si Cumhuriyet Dönemi meşhur hikâye, şiir, roman ve bunların yazarları ile ilgili bilgi sahibi olmak istediği görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların tüm konulara ilgi duyduğu ve bu alanda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 12. Onbirinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Millî mücadele ve kurtuluş savaşı	125	14,80
Atatürk’ün askeri ve siyasi başarıları	130	15,40
Çanakkale savaşları	143	16,90
İstanbul’un fethi ve bilinmeyen kahramanları	93	11,00
Osmanlı İmparatorluğu dönemi padişahlarının hayatı	95	11,20
Osmanlı İmparatorluğu’nda modern tıbbın geçişi	71	8,40
Osmanlı İmparatorluğunda "harem"	54	6,40
Osmanlı İmparatorluğu dış borçları ve iflası	57	6,70
Osmanlı İmparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı	78	9,20
Toplam	846	100,00

Tablo 12’de, araştırmaya katılanların %14,80’i Millî Mücadele ve Kurtuluş Savaşı, %15,40’ı Atatürk’ün askeri ve siyasi başarıları, %16,90’ı Çanakkale savaşları, %11’i İstanbul’un fethi ve bilinmeyen kahramanları, %11,20’si Osmanlı İmparatorluğu dönemi padişahları hayatı, %8,40’ı Osmanlı İmparatorluğu’nda modern tıbbın geçişi, %6,40’ı Osmanlı İmparatorluğu’nda "harem", %6,70’i Osmanlı İmparatorluğu dış borçları ve iflası, %9,20’si Osmanlı İmparatorluğu, saray mimarisi ve sosyal yaşamı ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, tarih eğitimi kapsamında sorulan 9 konudan sadece 3 konuya “Çanakkale savaşları, Atatürk’ün askeri ve siyasi başarıları, Millî mücadele ve kurtuluş savaşı” ilgi duyduğu diğer 6 konuya katılımcıların büyük çoğunluğunun ilgi duymadığı görülmektedir.

Tablo 13. Onikinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Kanser	178	19,60
Alzheimer	160	17,70
Diyabet	117	12,90

Kemik erimesi	110	12,10
Hipertansiyon	102	11,30
AIDS, hepatit	89	9,80
Menopoz, andropoz	68	7,50
Obezite	82	9,10
Toplam	906	100,00

Tablo 13'te, katılımcıların %19,60'ı kanser, %17,70'i Alzheimer, %12,90'ı diyabet, %12,10'u kemik erimesi, %11,30'u hipertansiyon, %9,80'i AIDS ve hepatit, %9,10'u Obezite, %7,50'si menopoz, andropoz hakkında bilgi sahibi olmak istediği görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların sadece "kanser ve Alzheimer ile mücadele" konularına ilgi duyup bu konularda bilgi sahibi olmak istedikleri diğer konulara yeterince ilgi duymadıkları görülmektedir.

Tablo 14. Onüçüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Acil yardım	179	33,10
İstismar, aile içi ve duygusal şiddet ile mücadele	104	19,20
İş sağlığı ve güvenliği	105	19,40
Yalnızlık korkusu ile mücadele etme	69	12,80
Evde sağlık hizmeti	84	15,50
Toplam	541	100,00

Tablo 14'te, katılımcıların %33,10'u acil yardım, %19,20'si istismar, aile içi ve duygusal şiddet ile mücadele, %19,40'u iş sağlığı ve güvenliği, %12,80'i yalnızlık korkusu ile mücadele, %15,50'si evde sağlık hizmeti ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların "Yalnızlık korkusu ile mücadele etmek" dışında kalan tüm konulara ilgi duyduğu ve bu konularda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 15. Ondördüncü Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Yaşam kalitesini yükseltmek	167	20,00
Kilo kontrolünü sağlamak	135	16,20
Stresi azaltmak	158	18,90
Sıvı dengesini düzenlemek	93	11,10
Uyku düzenini sağlamak	111	13,30
Doğru beslenmek	171	20,50
Toplam	615	100,00

Tablo 15'te, araştırmaya katılanların %20'si yaşam kalitesini yükseltmek, %20,50'si doğru beslenmek, %16,20'si kilo kontrolünü sağlamak, %18,90'ı stresi azaltmak, %11,10'u sıvı dengesini sağlamak, %13,30'u uyku düzenini sağlamak ile ilgili bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların "Uyku düzenini sağlamak ve Sıvı dengesini düzenlemek" dışında kalan tüm konulara ilgi duyduğu ve bu konularda bilgi sahibi olmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 16. Onbeşinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Günlük yürüyüşler	146	23,70
Pilates, egzersiz	50	8,10
Bisiklet sürme	104	16,90
Yüzme	144	23,40
Doğa yürüyüşleri	171	27,80
Toplam	615	100,00

Tablo 16’da, araştırmaya katılanların %23,70’i günlük yürüyüşler, %8,10’u pilates ve egzersizler, %16,90’ı bisiklet sürme, %23,40’ı yüzme, %27,80’i doğa yürüyüşlerine ilgi duydukları görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların “pilates, egzersiz” dışında kalan tüm aktivitelere ilgi duyduğu görülmektedir.

Tablo 17. Onaltıncı Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Proje hazırlama yöntemi	73	12,70
Dersi, alanda (tarihi mekân, arazi, galeri, müze) işleme yöntemi	138	24,00
Görsel içerikli sunum yöntemi	174	30,30
Sözlü anlatım yöntemi	51	8,90
Tartışma, soru-cevap yöntemi	139	24,20
Toplam	575	100,00

Tablo 17’de, araştırmaya katılanların %12,70’i proje hazırlama, %24’ü dersi, alanda (tarihi mekân, arazi, galeri, müze) işleme, %30,30’u görsel içerikli sunum, %8,90’ı sözlü anlatım yöntemi, %24,20’si tartışma, soru-cevap yöntemine ilgi duyduğu görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların “proje hazırlama ve sözlü anlatım” dışında kalan tüm ders anlatım yöntemlerine ilgi duyduğu görülmektedir.

Tablo 18. Onyedinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Mikro-öğrenme yöntemi	8	2,10
Uygulamalı sınav yöntemi	79	21,00
Değerlendirme olmasın	58	15,40
Sunum (seminer) yöntemi	87	23,10
Ödev (portföyü- dosya) yöntemi	41	10,90
Proje yöntemi	60	15,90
Yazılı sınav yöntemi	44	11,70
Toplam	377	100,00

Tablo 18’de, araştırmaya katılanların %2,10’u mikro-öğrenme, %21’i uygulamalı sınav, %15,40’ı değerlendirmenin yapılmaması, %23,10’u sunum (seminer), %10,90’ı ödev (portföyü- dosya) yöntemi teslimi, %15,90’ı proje hazırlama, %11,70’i yazılı sınav yöntemini seçtiği görülmektedir. Elde edilen

bulgulara göre, katılımcıların büyük çoğunluğu “sunum-seminer, uygulamalı sınav, proje hazırlama, değerlendirmenin yapılmaması” yöntemleri dersin değerlendirilmesini istedikleri görülmektedir.

Tablo 19. Onsekizinci Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Yanıtlar	f	%
Program sonunda katılım belgesine, sertifika, diploma hakkı edinme	173	26,90
Üniversitenin bütün imkânlarından yararlanmak	182	28,30
Program kapsamında gönüllü olarak görev almak	123	19,10
Ücretsiz kayıt hakkına sahip olma	166	25,80
Toplam	644	100,00

Tablo 19’da, araştırmaya katılanların %26,90’ı program sonunda katılım belgesine, sertifika, diploma hakkı edinme, %28,30’u üniversitenin sahip olduğu bütün imkânlarından yararlanmak, %19,10’u program kapsamında gönüllü görev almak, %25,80’i ücretsiz kayıt hakkına sahip olmak istediği görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcıların kendilerine sunulan tüm imkânlardan faydalanmak istedikleri görülmektedir.

Tablo 20. Ondokuzuncu Araştırma Sorusuna İlişkin Bulgular

Konular	Kişi Sayısı
Yabancı dil	4
Yoga	4
Uzay bilimleri ve havacılık	2
Çocuk ve ergen psikolojisi	1
Tasarım	1
Sanat psikolojisi	1
Beyin gücünü kullanabilme yolları	1
Cam sanatı	1
İstatistik-geometri	1
İç mimari ve bahçe dizaynı	1
Seramik sanatı	1
Diksiyon, güzel konuşma	1
Çocuk resimleri analizi	1
Folklor	1
Müzecilik	1
Kaptanlık, balık tutma, oltacılık, dalış	1
İslam ülkelerinde sanat	1
Deniz bilimleri	1
Zaman yönetimi, deneyim ve tecrübe paylaşımı	1
Görsel kültür	1
Resim çizime teknikleri	1
Biçki/dikiş, telkâri	1
Beden dili	1

İnsanlar arası iletişim	1
Antika eşyalar ve sanat tarihi	1
Çocuk gelişimi ve eğitimi	1
Yaşanabilir bir dünya	1
Arkeoloji ve dinler tarihi	1
İnsani değer, ahlak, doğruluk	1
Kadın-erkek ilişkileri	1
Din ve ibadet etkileri	1
Kuran ve tefsir	1
Ziraat	1
Psikoloji	1
İnsani değerler (sevgi-saygı)	1
Mesleki eğitim	1
Kültürel-ailevi değerler	1

Tablo 20’de, 4 katılımcı yoga, 4 katılımcı yabancı dil, 2 katılımcı uzay bilimleri ve havacılık ve birer katılımcı diğer konu başlıklarına ilgi duydukları görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre, katılımcılara veri toplama aracı kapsamında sunulan konular dışında kalan alanlara yeterince ilgi göstermedikleri görülmüştür.

Sonuç

Yapılan araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre, katılımcıların büyük bir çoğunluğu; kadın, 50-60 yaş grubunda, lise ve lisans eğitim düzeyine sahip oldukları görülmektedir. Sert (2017) de yaptığı bir araştırmada, yetişkin eğitimi programlarına katılanların %74,6 oranında kadınların oluşturduğunu söylemiştir. Yine katılımcıların büyük çoğunluğu öğretmen, memur ve emekli olduğu, “İstanbul, İzmir ve Çanakkale illerinde yaşadığı görülmüştür.

Yapılan araştırma sonucunda, katılımcıların; 1. Resim eğitimi, 2. Müzik eğitimi, 3. Sanatsal aktiviteler, 4. Kültür eğitimi, 5. Sinema ve tiyatro eğitimi, 6. Edebiyat eğitimi, 7. Tarih eğitimi, 8. Sağlık eğitimi, 9. Spor eğitimi alanlarında, eğitim ihtiyaçları olduğu görülmüştür. Dağlı (2018) da yaptığı bir araştırmada, yetişkin bireylerin; okuma-yazma, sağlıklı yaşam, psikoloji eğitimi, dil eğitimi, serbest zaman aktiviteleri, iş ve meslek eğitimi, teknolojiyi kullanma, kamusal hakları öğrenme, sosyal aktiviteleri takip etme, çocuk ve yaşlı bakımı, tarım ve hayvancılık, finansal yönetim ve din eğitimi konuları olmak üzere 13 başlıkta eğitim ihtiyaçlarının olabileceğini söylemiştir.

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre katılımcılar:

- Resim eğitimiyle ilgili; fotoğrafçılık, karakalem ve yağlı boya, ebru, hat, çini, minyatür, ahşap baskı, ipek baskı, dijital baskı konularında sanat eğitimi almak ve bu doğrultuda sanatsal ürünler üretmek istemektedirler. Yine dünya tarafından bilinen meşhur ressamların/sanatçıların çalışmaları ve yaşamları hakkında bilgi sahibi olmak, sanatın anlamı

ve sanatın gerekliliği, sanatın terapi/tedavi özelliği, Cumhuriyet Dönemi Türk Resim Sanatı, sanatın önemli konuları ile ilgili bilgi sahibi olmak istemişlerdir.

- Sanatsal aktivitelerle ilgili; tarihi mekanları gezmek, müzeleri ziyaret etmek, sanatsal sergilere katılmak, müzik festivallerine ve konserlere katılmak istedikleri görülmüştür.
- Müzik eğitimiyle ilgili; enstrüman (bağlama, piyano, keman, gitar) eğitimi almak, yörelere ait müzik enstrümanları, nota-solfej eğitimi, müzik makamları ve insan üzerindeki terapi etkisi, Cumhuriyet dönemi Türk müziği ve Atatürk'ün müzik anlayışı, yörelere ait düğün kültürleri ve kültürlerin müzikle ilişkisi konuları hakkında bilgi sahibi olmak istemişlerdir.
- Kültür eğitimiyle ilgili; kültürel mirasımızın nasıl korunacağı, Anadolu medeniyetlerinin yemek kültürleri, dönemlere göre giysiler ve kimlik ilişkisi, mimari tarihin gelişimi ve mimari kimliğin oluşması konularına ilgi duymuşlardır.
- Sinema ve tiyatro eğitimiyle ilgili; oyunculuk ve senaryo yazımı eğitimi, drama eğitimi, video tasarımı ve çekimi, tiyatronun tarihsel gelişimi konuları hakkında bilgi sahibi olmak istemişlerdir.
- Edebiyat eğitimiyle ilgili; efsane, masal, fıkra, mâni, türkü gibi edebi/yazınsal türlere ilgi duymakta Cumhuriyet döneminde yaşamış ünlü şairler, yazarlar ve onlara ait ünlü şiirler, hikâyeler ve romanlar hakkında bilgi sahibi olmak istemektedir. Yine şiir, hikâye, roman gibi eserlerin yazımı teknikleri ve eleştirel analizleri üzerine bilgi sahibi olmak istemekte, Osmanlı Türkçesi eğitimine ilgi göstermişlerdir.
- Tarih eğitimiyle ilgili; Türkiye Millî Mücadelesi ve Kurtuluş Savaşları, Çanakkale kara-deniz savaşları, Atatürk'ün askeri ve siyasi başarıları konularında bilgi sahibi olmak istedikleri görülmüştür.
- Sağlık eğitimiyle ilgili; kanser ve alzheimer ile mücadele, acil yardım, iş-sağlığı ve iş-güvenliği, istismar ile mücadele, şiddet ile mücadele (aile içi ve duygusal) şiddet ve evde sağlık hizmeti konularına ilgi duyulmuştur.
- Spor eğitimiyle ilgili; doğru beslenme, yaşam kalitesini artırma, stresi azaltma, kilo kontrolünü sağlama konuları hakkında bilgi sahibi olmak istemekte ve günlük yürüyüşler, doğa yürüyüşleri, bisiklet sürme, yüzme gibi aktivitelere ilgi gösterilmiştir.
- Dersin işlenmesi ve değerlendirilmesiyle ilgili; dersin alanda (tarihi mekân, arazi, galeri, müze) işleme yöntemi, görsel içeriklerin ağırlıkta olduğu sunum yöntemi, tartışma-soru-cevap yöntemleri ile işlenmesini istenmiştir. Dersin değerlendirmesinde ise büyük bir çoğunluğu, sunum/seminer, uygulamalı sınav ve proje hazırlama yöntemleri ile yapılmasını isterken, katılımcıların bir kısmı ise ders kapsamında değerlendirme yapılmamasını istemiştir.
- Program kapsamında kendilerine sunulacak haklarla ilgili; üniversitenin sahip olduğu tüm olanaklarından faydalanmak, eğitim programı sonunda sertifika, katılım belgesi veya diplomaya hakkı edinmek, programa ücretsiz kayıt hakkı, program kapsamında gönüllülük esasına dayalı görev almak istemişlerdir. Şirin'in (2008) de yaptığı bir araştırmada, halk eğitim

merkezlerinde verilen kursların ücretsiz olması toplumun tüm kesimlerinin programlardan faydalanmasına imkân sağladığını söylemiştir.

Uzmanlar, bir konunun ihtiyaç sayılabilmesi için katılımcılar tarafından (15 kişi) %14 oranında tercih edilmesi gerektiğini söylemiş ve ihtiyaçlar bu oran üzerinden belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların düşüncelerini paylaşabilmeleri için verilen boşluk doldurma seçeneğine yazılan konu başlıkları bu oranın altında kalmıştır.

Tartışma

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre, uzmanlar; yetişkin eğitimi programına katılacak her bir kişinin, sahip olduğu bireysel/kişisel engellerini, toplumsal değerlerini, kültürel yapısını, psikolojik ve sosyo-ekonomik durumunu dikkate almak gerektiğini, bireylerin eğitim düzeylerine ve kültürel yapıları ile uyumlu bir eğitim müfredatının düzenlenmesinin gerektiğini söylemiştir. Karakaya (2010) da yaptığı bir araştırmada, açılması öngörülen kurslar için gereksinimleri, taleplerin yoğunluğu ve kuruluşun mevcut eğitmen sayısı göz önünde bulundurularak kursların açılması gerektiğini belirterek benzer bir sonuca ulaşmıştır.

Uzmanlar; kişilerin yetenek/tecrübe ve eğilimlerin dikkate alınmadığı, tüm bireylerin beceri ve yetenek açısından dahil olabileceği, birey merkezli bir eğitim programı geliştirmek/hazırlamak gerektiğini söylemiştir. Yalçın (2002) da yaptığı bir araştırmada, bu konuya değinmiş, kurs programı bünyesinde hem eğitmenlerin hem de eğitim alan kişilerin bireysel farklılıkları gözetilerek program kapsamındaki tüm bireylere eşit davranıldığını ifade etmiştir. Sahlberg (2009) da yaptığı bir araştırmada, Finlandiya'da yürütülen yetişkin eğitimi(adult education) programlarının temel hedefinin; eğitim öğretim faaliyetlerine katılan birey sayısını arttırmak, eğitimde bireylere avantaj eşitliği sunmak ve eğitimin kalitesini yükseltmek olduğunu ifade etmiştir.

Öneriler

Yetişkinlerin eğitim ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılayabilecek bir eğitim programının geliştirilmesinde/hazırlanmasında aşağıdaki önerilere dikkat edilmesi, hazırlanacak eğitim programına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Buna göre bir eğitim programı:

1. Bireyin bilgiye ulaşmasını ve ulaştığı bilgiyi diğer bireylerle paylaşabilmesini sağlamalıdır.
2. Bireyin kaliteli vakit geçirebileceği bir ortam sunmalıdır.
3. Bireye sosyal bir ortam sunup sosyalleşmesi sağlanmalıdır.
4. Program içeriği, uzmanlar tarafından hazırlanmalıdır.
5. Program, tüm eğitim seviyesindeki kişilerin kavrayabileceği, anlaşılır, yalın olması gerekir.
6. Programa, sadece bireylerin talepleri üzerine dersler eklenmeli ve içerikleri yine bireylerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmelidir.
7. Programa, bireylerin ilgi duyabileceği yöresel konular eklenerek müfredat zenginleştirilebilir.
8. Programa, konu yönünden sınırlama getirilmemeli ve tüm alanlara açık olmalıdır.
9. Programda, ilgi görmeyen dersler müfredattan çıkartılmalıdır.

10. Programa, bir ders 15 kişinin isteği üzerine eklenmelidir.

Yazar Katkıları

Çalışmaya 1. Yazar: %60, 2. Yazar: %40 oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması Beyanı

“Yetişkin Eğitimi İhtiyaç Analizi” başlıklı makalemiz ile ilgili herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur. Yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Arslanoğlu, İ. (2016). *Bilimsel yöntem ve araştırma teknikleri*, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aslantürk, Z. (1995 2. baskı). *Sosyal bilimler için araştırma metod ve teknikleri*, İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınlar.
- Aziz, A. (1990). *Araştırma yöntemleri-teknikleri ve iletişim*, Ankara: İLAD İletişim Araştırmaları Derneği.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (42), 1-21. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6156/82721>
- Barutçugil, İ. (2002). *Eğitim becerilerinin geliştirilmesi eğitimcinin eğitimi*, İstanbul: Kariyer Yayınları.
- Celep, C. (1995) *Halk eğitimi: Kavramları, ilkeleri, yöntemleri, teknikler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Dağlı, Y. (2018). *Orta yaş ve yaşlı bireylerin yaşlılık dönemine ilişkin algılarının ve yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarının değerlendirilmesi* (Doktora tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Etling, A. (1993). What is nonformal education? *Journal of Agricultural Education Volume 34, Number 4*, pp. 72-76. doi: 10.5032/jae. 04072
- Firat, M., Yurdakul, I. K., ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 64-85. doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.2s3m
- Karakaya, S. (2010). *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilen yetişkin eğitimi uygulamaları* (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi Cilt 1, Sayı 1*, 62-80.
- Sağlık Bakanlığı Gevher Nesibe Sağlık Eğitimi Enstitüsü. (2004). *Araştırma teknikleri*, Ankara: Sağlık Bakanlığı.
- Sahlberg, P. (2009). A short history of educational reform in finland. *White Paper, April*. <https://www.disal.it/Resource/Finland-Sahlberg.pdf>
- Sert, N. (2017). *Sosyalleşme amacıyla yetişkin eğitimi etkinliklerine katılım* (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Şirin, A. (2008). *Halk eğitim merkezlerinin sanat eğitimi bağlamında yetişkin eğitimindeki yeri ve önemi* (Yüksek lisans tezi). Sosyal Bilimler Enstitüsü, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yalçın, E. (2002). *Öğrenen ve öğreten arasındaki iletişimin yetişkin eğitimi süreci açısından değerlendirilmesi: Çankaya halk eğitim merkezi ve 7.akşam sanat okulu müdürlüğü merkez kursları örneği* (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (1999). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yıldız, A. (2002). *Türkiye’de yetişkin eğitimi araştırmaları: amaç, kapsam, yöntem ve eğilimler* (Yüksek lisans tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız, A. (2004). Türkiye’deki yetişkin eğitimi araştırmalarına toplu bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, yıl: 2004, cilt: 37, sayı: 1 ss 78-97.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/auebfd/issue/38406/445426>

Extended Summary

Purpose

The aim of the research is to collect data on the educational requirements of adults who are over 50 years old, living in Turkey and how a Turkey-specific adult education model can be developed. Determining the educational requirements of adults over the age of 50 and creating data for new studies in this field are among the objectives of the research.

Method

The research was carried out according to the mixed method, in which qualitative and quantitative data were used together. Quantitative research, in the research plan; It is a method in which universe, sample, axioms and hypotheses are included, research data is obtained through questionnaires, observations, interviews and tests, and data obtained by statistical measurement and evaluation techniques are analyzed (Arslanoğlu, 2016). In qualitative research method, it is a research in which data is obtained through interview, observation, document analysis, events and perceptions are revealed in a realistic and holistic way in their natural environment, and a qualitative process is followed (Yıldırım & Şimşek, 1999). Mixed method is made as a result of using qualitative and quantitative research techniques together. The mixed method also strengthens the advantageous aspects of both qualitative and quantitative research techniques. More importantly, researchers using mixed methods have a better chance of identifying methods and approaches related to the research questions they have identified (Baki & Gökçe, 2012).

Results

As a result of the research, the participants:

- Related to art education; they want to receive training in photography, charcoal and oil painting, marbling, calligraphy, tile, miniature, wood printing, digital printing, silk printing and artistic work in these fields. They also wanted to have information about the works and*

lives of world-famous painters, Turkish Painting Art in the Republican Period, the therapy feature of art, the meaning, importance and necessity of art.

- *Related to artistic activities; It has been seen that they want to visit ancient cities, visit museums, attend artistic exhibitions, concerts and music festivals.*
- *Related to music education; they wanted to take instrument education, to have information about local musical instruments, note solfege, the therapy feature of musical modes, music in the Republican era and Atatürk, local wedding culture and music relations.*
- *Related to cultural education; they were interested in the protection of cultural heritage, the Anatolian civilizations food culture, the relationship between clothes and identity according to the ages, architectural history and architectural identity.*
- *Related to cinema and theater education; they wanted to have information about screenwriting and acting education, drama education, video shooting and design, historical development of theatre.*
- *Related to literature education; they were interested in literary genres such folk song, tale, anecdote, legend, they want to have information about the famous poems, novels, stories and their authors of the Republican period, they want to have information about the writing and critical analysis of works such as novels, stories and poems and to receive education in Ottoman Turkish.*
- *Related to history education; It was seen that they wanted to be informed about the Çanakkale wars, Atatürk's military and political achievements, the National Struggle and the War of Independence.*
- *Regarding health education; They were interested in the fight against cancer and Alzheimer's, emergency aid, occupational health and safety, domestic violence, combating emotional violence and abuse, and home care services.*
- *Related to sports education; they wanted to learn about proper nutrition, improving the quality of life, reducing stress, and maintaining weight control and showed interest in nature walks, daily walks, swimming and cycling.*
- *Regarding the processing and evaluation of the course; they wanted the course to be taught in the field with the processing method, visual content presentation method, question-answer-discussion method. In the evaluation of the course, the majority of the participants wanted it to be done by presentation/seminar, practical exam and project preparation methods, while some of the participants wanted not to be evaluated within the scope of the course.*
- *Regarding the rights to be offered to them within the scope of the Program; They want to benefit from all the opportunities of the university, to have a diploma, certificate or certificate of participation at the end of the program, to have the right to register free of charge and to take part in the program voluntarily.*

Discussion

According to the findings obtained at the end of the research the experts said that the individual disabilities, social values, cultural structure, socioeconomic and psychological conditions of each individual who will participate in the program should be taken into account, and that it is necessary to prepare a program suitable for their educational and cultural structures. In his research, Karakaya (2010) reached a similar conclusion by stating that the courses planned to be opened should be opened by taking into account the needs assessment, the incoming demand situation and the educator staff of the institution. The experts said, that it is necessary to prepare an individual-based program in which individuals' abilities and tendencies are not taken into account, and everyone can participate in terms of competence and skills. Yalçın (2002) also touched upon this issue in his research and said that both trainers and trainees treat everyone equally within the scope of the course program, taking into account their individual differences. In a study by Sahlberg (2009), the main purpose of adult education programs in Finland is; stated that to increase participation in education, to provide equality of opportunity in education, to increase the quality of education.

Conclusion

According to the findings obtained as a result of the research, the majority of the participants; It is seen that women are in the 50-60 age group, have a high school and undergraduate education level. Again, it was seen that the majority of the participants were teachers, civil servants and retired, and lived in the provinces of Istanbul, Izmir and Çanakkale. As a result of the research, It is seen that participants needs to study; 1. Art Education, 2. Music Education, 3. Artistic Activities, 4. Cultural Education, 5. Cinema and Theater Education, 6. Literature Education, 7. History Education, 8. Health Education and 9. Sports Education Fields.

